

OSVRTI I KOMENTARI

EVROPSKA POPULACIONA KONFERENCIJA 2001.

Evropsko stanovništvo: varijacije na zajedničke teme

Helsinki, 7-9. juni 2001.

Evropsku populacionu konferenciju u Helsinkiju organizovali su zajednički Evropska asocijacija za Populacione studije (EAPS) i Porodična federacija Finske (Väestöliitto) u saradnji sa Finskim statističkim institutom i Finskim demografskim društvom. Helsinki je izabran za mesto održavanja populacione konferencije da bi se promovisao i podržao rad Väestöliittoa. Ova federacija, osnovana pre šezdeset godina, ima za cilj da stvara socijalnu klimu koja doprinosi dobrobiti individue, porodice i dece. U tom smislu pored socijalnih i medicinskih istraživanja, davanja saveta vezanog za planiranje porodice, uključujući i genetske konsultacije, lečenja infertiliteta i steriliteta, Väestöliitto publikuje i knjige i brošure i agitke vezane za različite aspekte odnosa između muškarca i žene, organizuje relevantne profesionalne edukacije, i pruža servise za zbrinjavanje dece u velikim gradovima Finske.

Ovo je do sada jedna od najposećenijih konferencija. Organizator je planirao oko 200 učesnika, a prijavilo se i prispelo njih skoro duplo više. Domaćin je imao i najviše učesnika, a gostiju je najviše pristiglo iz Italije, preko 40, a tek nešto manje iz Francuske, Rusije, Nemačke, Velike Britanije. Po desetak učesnika bilo je iz niza evropskih zemalja: Bugarske, Poljske, Švedske... Iz Jugoslavije je bilo samo dvoje učesnika.

Cilj konferencije bio je da analizira i objasni najnovije populacione procese u Evropi. Nizak i nedovoljan fertilitet, starenje, seobe i promene u formiranju porodice usled rastućeg udela kohabitacija bili su, stoga, najinteresantnije teme.

U naučnom programu konferencije bili su jedna plenarna sednica i 13 paralelnih sekcija. Abstrakti 240 radova objavljeni su pre konferencije, te je to olakšalo praćenje i opredeljivanje učesnika za učešće na pojedinačnim sekcijama.

Plenarna sednica bila je posvećena "Odloženom radjanju u Evropi: determinantama i posledicama", a o temi je govorila Antonella Pinnelli sa Departmana za demografiju rimskog univerziteta. Ovaj uvodni referat je pregled trendova u rasporedu radjanja, promena u ponašanju porodice kao odrednice odloženog fertiliteta (analizirane su godine početka seksualnog života, vreme napuštanja roditeljskog doma, kohabitacija, opadanje bračnosti i odlaganje sklapanja braka, raspad unije, ponovno sklapanje braka), a takodje su naznačene i posledice odloženog radjanja na nivo fertiliteta, na nupcijalitet i na reproduktivno zdravlje.

Prva polovina sekcija bila je znatno bolje posećena, a medju sekcijama druge polovine uočljivo je povećanje interesovanja za istorijsku demografiju. Rad po sekcijama bio je posvećen sledećim temama:

- Fertilitet, kontracepcija i reproduktivno zdravlje;
- Porodice i domaćinstva;
- Zdravlje, morbiditet i mortalitet;
- Regionalna populaciona dinamika;
- Medjunarodne migracije i migrantsko stanovništvo;
- Starenje stanovništva;
- Stanovništvo i populacione politike;
- Stanovništvo u zemljama u razvoju;
- Demografsko orudje (teorije, metodi i modeli);
- Primenjena demografija;
- Scenariji i projekcije;
- Istorijska demografija;
- Otvoreni forum (uključujući i sekciju o nastavi demografije).

Mirjana Rašević izložila je rad o problemima u reproduktivnom zdravlju Jugoslavije. Medju njima je posebno istakla konzervativnu kontrolu radjanja, visok mortalitet porodilja na Kosovu u Metohiji i širenje seksualno prenosivih bolesti. Rešenje ovih ozbiljnih problema autor vidi u promociji

relevantnog znanja, širenju mreže reproduktivnih zdravstvenih centara, olakšanom pristupu modernim kontraceptivnim sredstvima, povećanju odgovornosti muškaraca za planiranje porodice, zakonskoj regulativi sterilizacije itd. Branislav S. Djurdjev izložio je rad o nacionalizmu i regionalnoj populacionoj dinamici u Srbiji. Autor je pokazao da su trendovi fertiliteta na Kosovu i Metohiji i Srbiji, uprkos različitim nivoima, konvergirali ka niskim vrednostima sve do perioda posle Drugog svetskog rata, a posle toga oni su divergentni. Razlog divergentnog kretanja autor nalazi u eksternalitetima proisteklim iz fertilitetnog ponašanja, a čiju je pojavu omogućio Fond za razvoj nedovoljno razvijenih područja pokrivanjem visokih troškova demografskih investicija na Kosovu i Metohiji. Oba rada izazvala su interesovanje prisutnih učesnika i diskusiju.

Sledeća Evropska populaciona konferencija održaće se u Varšavi 2003. godine.

*Branislav S. Djurdjev
Mirjana Rašević*

EUROFOR – GODIŠNJA KONFERENCIJA 2000.

Migracije - Zaštita izbeglica - Integracija u zajednicu - Etnički konflikti - Politika prema nacionalnim manjinama

Brisel, 22-26. novembar 2000.

U poslednjih deset godina većina evropskih zemalja je reformisala svoju politiku iz oblasti etniciteta i migracija. Trendovi u migracijama i zaštiti izbeglica su se promenili, politike intervencije u etničkim konfliktima kao i protesti nacionalnih manjina su se povećali, teškoće u vezi sa integracijom imigranata su postale složenije, a politike prema nacionalnim manjinama, bilo da se radi o nacionalnim manjinama ili imigrantima, dobijaju nove forme. Evropska komisija i Savet Evrope su objavile da rade na